

ÇOCUK KLASİKLERİ

Kısaltılmış Metin

DÜNYANIN MERKEZİNE YOLCULUK

ÇEVİRİ ESRA KÖKKILIÇ
RESİMLEYEN MERT TUGEN

JULES VERNE

MUNDİ
ÇOCUK

3. BASKI

JULES VERNE
DÜNYANIN
MERKEZİNE
YOLCULUK

Mundi Çocuk

Dünyanın Merkezine Yolculuk, Jules Verne

Fransızca aslından uyarlayan: Esra Kökkılıç

Voyage au Centre de la Terre

© 2022, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. baskı: 2022

3. baskı: Mart 2025, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 2 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Sevinç Sanem Erzurumlu

Resimleyen: Mert Tugen

Düzeltili: Burçin Gönül

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak uygulama: Ezgi Arslan

Baskı ve cilt: Optimum Basım Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Tevfik Bey Mahallesi Dr. Ali Demir Cad. No:51/1

Küçükçekmece-İstanbul

Sertifika No: 41707

ISBN 978-625-7491-65-5

MUNDİ KİTAP

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

mundikitap.com

bilgi@mundikitap.com

Mundi Kitap, Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.

Sertifika No: 43514

JULES VERNE
DÜNYANIN
MERKEZİNE
YOLCULUK

Fransızca aslından uyarlayan

Esra Kökkılıç

Jules Verne'in Mundi Çocuk'taki diğer kitapları:

80 Günde Devriâlem, 2022

Balonla Beş Hafta, 2022

Denizler Altında Yirmi Bin Fersah, 2022

İki Yıl Okul Tatili, 2022

JULES VERNE, 1828'de Fransa'nın Nantes şehrinde doğdu. Kısa öyküler ve şiirler yazmaya başladığı yatılı okul döneminin ardından 1846'da hukuk öğrenimi görmek üzere Paris'e gitti. Yazarlığa, arkadaşı müzisyen Jean-Louis Aristide Hignard'la birlikte tiyatro oyunları yazarak başladı. İlk tiyatro eseri 1850'de sahnelendi. 1852-1855'te bir Paris tiyatrosunda sekreterlik yaptı; komediler, operetler yazdı; kısa hikâyeler kaleme alıp dergilerde yayımlatmaya başladı. Üzerinde çalıştığı kitabı çeşitli yayıncılar tarafından reddedilen Jules Verne'in edebî kariyeri yayıncı Pierre-Jules Hetzel'le tanıştıktan sonra başladı. *Balonla Beş Hafta* 1863'te Hetzel tarafından yayımlandı ve bir anda büyük başarı kazandı. Jules Verne ömrü boyunca ardı ardına eser vermeyi sürdürdü. İlerleyen şeker hastalığı sonucu 1902'de kısmen görme yeteneğini kaybeden yazar, 1905'te Amiens'daki evinde öldü.

ESRA KÖKKILIÇ, 1981'de İstanbul'da doğdu. Sainte Pulchérie Fransız Kız Ortaokulu'nu, ardından Galatasaray Lisesi'ni bitirdi. İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde Tarih Bölümü'nü tamamladıktan sonra devam ettiği Bahçeşehir Üniversitesi Sinema ve Televizyon Yüksek Lisans programını yayıncılık sevdası için tez aşamasında bıraktı. 2005'te çeşitli bültenlerde ve dergilerde yazarlık, çizgi romanlarda editörlük yaparak başladığı mesleğine şimdilerde editör ve çocuk kitapları çevirmeni olarak devam ediyor.

1

24 Mayıs 1863 Pazar günü amcam Profesör Lidenbrock, Hamburg'un eski mahallelerindeki en eski sokaklardan bir olan Königstrasse'nin 19 numarasında bulunan küçük evine aceleyle geri döndü. Hizmetçi Marthe hazırlıklara geç ba ladığını düşündü       yemek ocakta yeni yeni kaynıyordu.

    Lidenbrock neden geliyor acaba, daha saat iki bile değil," dedi Marthe.     i imin başına dönüyorum Bay Axel, siz onu idare edersiniz."

Biraz kararsız bir yapım olduğu için, tez canlı olan amcamı idare etmem pek mümkün değildi. Bu sebeple dikkatlice üst kattaki odama çıkmaya hazırlanıyordum ki ev sahibi amcam yemek salonunu açıp gürleyen adımlarla çalışma odasına gitti.

   , benimle gel!"

Otto Lidenbrock kötü niyetli değildi ama birtakım garip huyları vardı. Johann um'da profesör olarak çalışıyor ve mineraloji dersi veriyordu; dersleri süresince hep sinirlenirdi. Gerçek bir bilgeydi ama bir o kadar da bencildi.   inden bilgi çekmeye  alı tığınızda makara-

ları gıcırdayan bir bilim kuyusuydu adeta, tek bir kelimayle özetlemek gerekirse cimrinin tekiydi.

Yine de amcam gerçek bir biliminsanıydı. Bir jeoloğun dehasına ve bir mineraloğun gözüne sahipti. Herhangi bir minerali damarlarının yapısına, görünüşüne, sertliğine, sesine, kokusuna, tadına göre bilimin şimdiye kadar saydığı altı yüz tür arasından kolayca sınıflandırdı.

Uzun boylu, zayıf, çakı gibi, ellili yaşlarında olmasına rağmen sarı saçları sayesinde on yaş genç gösteren bir adam düşünün. İri gözleri kocaman gözlüklerinin ardında fıldır fıldırdı. Uzun ve ince burnu bilenmiş bir bıçağı andırıyordu. Yürürken yaklaşık bir metreyi bulan uzun adımlarına ve yumruklarını kaskatı sıkmasına bakınca ne kadar öfkeli bir adam olduğunu anlamak mümkündü.

Königstrasse'deki küçük evinde oturuyordu. Ev de içinde yaşayanlar da tamamen amcamın sorumluluğundaydı. On yedi yaşındaki vaftiz kızı Graüben, hizmetçi Marthe ve ben. Hem yeğeni hem de yetim olmamın yanı sıra, amcama deneylerinde yardım ediyordum. İtiraf etmeliyim ki jeoloji bilimi bana zevk veriyordu.

Kısacası sahibinin sabırsız yapısına rağmen Königstrasse'deki bu küçük evde mutlu mesut yaşayabilirdik; amcam beni sevmiyor değildi, sadece sevgisini gösterme biçimi biraz kabaydı.

İnsanın böylesi birinin karşısında dediklerini yapmaktan başka şansı yoktu. Bu yüzden ben de koşar adım çalışma odasına yollandım.

2

Bu çalışma odası tam bir müzeydi. Amcam geniş kadife koltuğuna gömülmüş, elinde büyük bir hayranlıkla incelediği bir kitap tutuyordu.

“Nasıl bir kitap bu! Amanın nasıl bir eser!” diye haykırdı.

Bir kitabın amcam için değerli olması onun ancak kolay bulunamaz ve anlaşılamaz olmasıyla doğru orantılı olabilirdi. Sahi sırtı yıpranmış, rengi solmuş bir kurdelenin sarktığı, sararmış kitap için bu ne tantanaydı?

“Bu muhteşem eserin adı nedir?” diye sordum sahte olduğu anlaşılmamasın diye abartılı bir coşku göstererek.

“Bu eser,” diye cevapladı amcam birden canlanarak, “on üçüncü yüzyıldan ünlü yazar Snorri Sturluson’un *Heimskringla*’sı. İzlanda’da hüküm sürmüş Norveç prenslerinin kayıtları.”

“Öyle mi? Peki kitaptaki karakterler güzel mi bari?”

“Karakterler mi? Kim karakterlerden bahsetti sana zavallı Axel? Evet, bir bakıma karakter sayılabilirler. Ah ya, sen bunu basılmış bir kitap sandın, değil mi? Ah cahil oğlan, bu bir elyazması, hem de runik bir elyazması!”

“Runik mi?”

“Evet! Şimdi de bu kelimeyi sana açıklamamı isteyeceksin eminim.”

“O kadarına cesaret edemem,” dedim gururu incinmiş bir adam gibi.

Ne var ki amcam söylediklerime aldırmadan öğrenmeye hiç de hevesli olmadığım şeyleri büyük bir heyecanla açıklamaya devam etti.

“Run harfleri,” diye başladı söze, “eski zamanlarda İzlanda’da kullanılan bir yazı karakteridir; denilene göre de bu harfleri icat eden de Odin’in kendisiydi. Bir bak, nasıl da hayranlık verici!”

Tam eğilip bakacaktım ki kitabın içinden kayıp düşen kirli bir parşömen konuşmamızı yarıda kesti. Amcam bir hevesle kâğıt parçasını aldı.

“Bu da nedir?” diye heyecanla seslendi.

Ve aynı anda beş parmak uzunluğunda, üç parmak genişliğinde anlaşılmaz karakterlerin enlemesine satırlar halinde aktığı parşömenin bir kısmını çalışma masasının üzerine açtı.

Bu yazının birebir kopyası şu şekildeydi:

Ж.А.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.
І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.
І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.
І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.
І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.
І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.
І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.
І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.
І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.
І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.	І.І.І.І.І.І.І.І.

Profesör bir süre bu karakter sıralarını inceledi, sonra gözlüklerini kaldırıp, “Runik bir yazı; kesinlikle bu harfler Snorri Sturluson’un elyazmasındakilerin aynısı. Ama... acaba ne anlama geliyorlar?”

Runik yazıyı, bilimsanlarının halkın saflığından yararlanmak için uydurdıkları bir icat olduğunu düşündüğümden amcamın yazılanlardan bir şey anlamasına hiç de üzülmедim.

“Kesinlikle eski İzlandaca!” diye fısıldadı.

Profesör Lidenbrock çok dil bilmekle övünürdü. Bu tabii ki dünya üzerinde konuşulan iki bin dili ve dört bin lehçeyi akıcı bir şekilde konuştuğu anlamına gelmiyordu ama en azından epey bir kısmını biliyordu.

Çan kulesi saat ikiyi çaldı. Hizmetçi Marthe çalışma odasının kapısını açıp, “Çorba hazır,” dedi.

Marthe odadan çıktı. Ben de onu takip ettim. Biraz bekledik ama profesör gelmedi. Bildiğim kadarıyla ilk defa bir yemeği kaçıırıyordu.

“Hiç böyle şey görmedim!” dedi Marthe. “Bay Lidenbrock sofraya oturmayacak, imkânsız şey. Bizi kim bilir ne önemli şeyler bekliyor!”

Bence bizi asıl bekleyen amcamın yemeğin bittiğini öğrendiğindeki öfkesiydi. Tatlının son lokmasını ağzıma atmıştım ki amcamın yankılanan sesiyle beni çağırdığını işittim. Yerimden kalktığım gibi çalışma odasına fırladım.

3

“Bu kesinlikle runik bir yazı,” dedi profesör kaşlarını çatarak. “Eminim ki bu yazı bir sır içeriyor ve ben de onu çözeceğim... Şimdi sana bu İzlandaca karakterlerin alfabemizde karşılık geldiği her harfi yazdıracağım. Bakalım bize ne söyleyecekler?”

Bütün dikkatimi verip yazmaya başladım. Her harf bir diğerini kovaladı ve işte aşağıdaki gibi anlaşılmayan kelimeler ortaya çıktı:

mm.rnlls	esreuel	seecJde
sgtssmf	unteief	niedrke
kt,smn	atrateS	Saodrmn
emtnael	nuaect	rrilSa
Atvaar	nscrc	ieaabs
ccdrmi	eeutul	frantu
dt,iac	oseibo	KeidiiY

Bu iş bittiğinde amcam heyecanla yazdığım kâğıdı inceledi.

“Bu şifreli bir yazı. Metinde ne yazdığını gizlemek

için harfleri bilerek karıştırmışlar. Eğer her harfi doğru yerine koyarsak metnin anlamını çözebiliriz. Bu yazıda büyük bir keşfin açıklandığını ya da buna dair bir ipucu verildiğini düşünüyorum!"

Bana kalırsa bu yazı hiçbir şey demek değildi ama fikrimi kendime sakladım. Profesör parşömeni ve kitabı alıp ikisini birbiriyle karşılaştırdı.

"Bu iki yazı birbirinin aynı değil," dedi, "demek ki parşömen sonradan yazılmış. Harflerden anladığım kadarıyla iki metin arasında en az iki yüz yıl zaman olmalı. Demek ki bu karakterleri kitabı elinde bulunduranlardan biri çizmiş olmalı. Acaba kimdi bu kişi? Elyazmasının bir yerinde bir ipucu saklı mıdır?"

Amcam gözlüklerini düzeltti, eline bir büyüteç alıp elyazmasının ilk sayfalarını incelemeye koyuldu. İkinci sayfanın arkasında bir mürekkep lekesi gördü. Daha yakından bakınca silinmiş bazı karakterler olduğunu keşfetti. İşaretleri tanıyan amcam runik yazıyı yüksek sesle okuyabildi.

Zafer kazanmış biri gibi, "Arne Saknussem!" diye haykırdı. "On altıncı yüzyıldan bir bilgin, meşhur bir simyacıdır."

Amcama büyük bir hayranlıkla baktım.

"Bu simyacılar," diye devam etti, "dönemlerinin gerçek bilgeleriydi. Saknussem bu anlaşılmaz şifreli yazıya şaşırtıcı icatlarından birini gizlemiş olmasın?"

"Gece gündüz demeden, yemeden içmeden bu şif-

reyi çözmeye çalışacağım. Sen de bana yardım edeceksin Alex!”

Kafamı kaldırıp amcama baktım, kendi kendine konuşmaya devam ediyordu:

“Saknussem iyi eğitimli biriydi, kendi anadilinde yazmamış olabilir. Latince yazdığını düşünüyorum. Eğer yanılıyorsam İspanyolca, Fransızca, İtalyanca, Yunanca ve İbranice de denerim. Ama dönemin bilim dili Latince olduğu için onunla başlayacağım.”

Bu kaba kelimeler Vergilius’un yumuşak dizelerinden öğrendiğim Latinceye hiç de benzemiyordu.

“Evet, Latince,” diye devam etti amcam, “ama harfleri karıştırılmış. Bana öyle geliyor ki bu cümle önce düzgünce yazılmış, sonra da şifrelenmiş. Bu şifreyi çözmek için de bir anahtar lazım. Ama nerede bu anahtar?”

Bu soruya cevap vermedim çünkü bakışlarım Graüben’in duvardaki resmine takılmıştı. Birbirimizi sevip nişanlanmıştık, aramızdaki duyguları anlayamayacak kadar jeolojiyle ilgilenen amcamın bundan haberi yoktu.

Graüben amcamın kıymetli taşlarını düzenlememde bana hep yardım ederdi, onları birlikte sıralardık. O da gerçek bir taş bilimciydi! Birlikte saatlerce çalışır, sonra göl kıyısında ağaçlıklı yollarda el ele yürüyüşler yapardık.

Tam o anların hayaline dalmıştım ki amcam masaya vurup beni gerçek dünyaya döndürdü.

“Bakalım,” dedi amcam, “bir cümlenin harflerini karıştırmak için ilk akla gelen fikir kelimeleri yatay yerine

dikey yazmaktır. Axel řu kâğıda bir cümle yaz bakalım, ama kelimeleri satır olarak değil de beş ya da altı harften oluşan sütunlar biçiminde yaz.”

Amcamın istediğini anlayıp aşağıdaki gibi yazdım:

S	o	i	m	k	b	m
e	k	y	k	G	e	!
n	s	o	ü	r	n	
i	e	r	ç	a	'	
ç	v	u	ü	ü	i	

“Çok güzel,” dedi profesör. “şimdi bu kelimeleri bir satıra yaz.”

Dediğini yapıp aşağıdaki satırı yazdım:

Soimkbm ekykGe! nsoürn ierça' çvuüüi

“Mükemmel!” dedi amcam kâğıdı elimden kapıp. “Tıpkı Saknussem'in parşömenindeki gibi, sesli ve sessiz harfler aynı düzensizlikte; kelimenin ortasında büyük harfler ve noktalama işaretleri de var.”

Bu gözlemi karşısında amcama bir kez daha hayran oldum.

“Pekâlâ,” diye devam etti amcam; bu sefer doğrudan benimle konuşuyordu. “Yazdığın cümleyi okumak için her kelimenin ilk harfini, sonra ikinciyi, sonra üçüncüyü ve diğerlerini yan yana yazmalıyım.”

Sonra amcam kendisi kadar beni de büyük bir şaşkınlık içinde bırakarak şu satırı okudu:

Seni çok seviyorum küçük Graüben'im!

Gözü aşktan kör olmuş bir saf gibi nasıl da bu cümleyi yazabilmişim!

"Ha! Demek Graüben'i seviyorsun!" dedi son derece mekanik bir sesle. "O zaman şimdi bu yöntemi söz konusu parşömene de uygulayalım!"

Amcam tekrar düşüncelerinin içine çekildiğinden yazdıklarımı unuttu vermişti bile. Eski parşömeni eline aldı ve bana aşağıdaki satırları yazdırdı:

*messunkaSenrA.icefdoK.segnittamurtn
ecertserrette, rotaivsadua, ednecsedsadne
lacartniiiluJsiratracSarbmutablemek
meretarcsilucoYsleffenSnl*

Sert bir yumruk darbesi masayı sarstı. Mürekkep döküldü ve tüy kalem elimden düştü.

"Hayır, bu değil!" diye bağırdı amcam. "Bunun hiçbir anlamı yok!"

Hiddetle çalışma odasından çıkıp bir çığ gibi merdivenlerden indi. Königstrasse'ye fırlayıp koşar adım gözden kayboldu.

4

Hiddetle kapanan sokak kapısının bütün evi sarsan sesine koşan Marthe, “Gitti mi?” diye sordu. “Ya yemeği ne olacak?”

“Yemeyecek!”

“Akşam yemeği peki?”

“Onu da yemeyecek. Artık hiçbir şey yemeyecek, evdekiler de onunla yemeyecek. Çözülmesi neredeyse imkânsız olan o anlaşılmaz yazıyı çözene kadar evdeki herkes diyetle!”

Ciddi bir endişeye kapılan yaşlı hizmetçi inleyerek mutfağına geri döndü.

Yalnız kalınca kendimi işe verdim. Besançon’dan bir madenbilimci, silisli jeot kristali koleksiyonunu düzenlememiz için bize getirmişti. Bu küçük taşları ayıkladım, etiketledim ve vitrinlerine dizdim. Ama kendimi bir türlü tam olarak işe veremiyordum. Şu eski belge mevzusu tuhaf bir biçimde kafamı kurcalayıp duruyordu. Hafiften başım ağrıyor ve sanki kötü bir şeyler olacaktı gibi hissediyordum.

Jeoloji profesörü Lidenbrock, Arne Saknussemm adında bir kâşifin dünyanın merkezine giden bir yolu tarif ettiği elyazmasına rastlar. Yeğeni Axel'in elyazmasındaki bilmeceyi deşifre etmesiyle profesörün ve Axel'in hayatı sonsuza dek değişir. Sessiz Hans'ın rehberliğinde, yeraltı dünyasındaki tehlikeli, şaşırtıcı ve ürkütücü yolculuklarında tarihöncesi canavarlarla ve türlü tuhafliklarla karşılaşır. Bir Jules Verne klasiği olan *Dünyanın Merkezine Yolculuk*, harikalar diyarına yapılan hayalî bir yolculuğun tasviriyle okurlarını büyülemeye devam ediyor.

